

VIVOS VOCO

REÜNISTEN

ZOMER 2020

Unitas in tijden van Corona

Onthulling Monument
Tweede Wereldoorlog

Interview met Hans Clevers over
zijn carrière en kankeronderzoek

Van de redactie

Vrijheid herwinnen

Mei 2020 herdenken we 75 jaar bevrijding van de nazi's. Velen stierven voor onze vrijheid, 98 van hen waren lid van Unitas – zie ons monument. Miljoenen geallieerde militairen vochten om ons weer de vrijheid te geven. Daar mogen we dankbaar voor zijn. Dat die vrijheid niet vanzelfsprekend is, toont de huidige stressvolle tijd en de vergaande vrijheidsbeperkende maatregelen die de regering nodig acht ons op te leggen. Deze corona-restricties vergen ook het uiterste van de Senaat van Unitas S.R., want normale kennismaking voor Utrechtse nieuwe studenten met onze geliefde studentenvereniging is onmogelijk. Ook novitiaten worden een grote uitdaging.

De wereldberoemde hoogleraar Hans Clevers, lid van Unitas S.R. in de roerige jaren '70, gaf een boeiende lezing in de eetzaal. Wendelien en Thomas interviewen hem. Hieruit blijkt dat vaste protocollen verstikkend werken; vrij, zelfstandig onderzoek doen is lastig in Nederland. Als je wetenschappers vrij laat experimenteren, kunnen ze meer ontdekkingen doen. Dat doet Clevers dus: zijn stamcelonderzoek levert grote vooruitgang in kankerbestrijding. Hierbij neem ik de vrijheid om te suggereren dat Clevers de Nobelprijs verdient. Meer vrijheid voor wetenschappelijk onderzoek is noodzakelijk.
Tjalling Koopmans (1910-1985) – in Amerika vanaf 1940 - was het eerste lid van Unitas S.R. dat de

Nobelprijs won, in 1975 voor economie. Zijn brede studies van wis-natuurkunde, economie, psychologie, sociologie brachten hem creatieve, vernieuwende inzichten. Het is de vraag of zijn originele aanpak in de strak georganiseerde wetenschap in ons land wel kans op de Nobelprijs had gekregen.

Senaat en lungit werken aan een beter oud-ledenbeleid. Vorming van een reüniecommissie van leden, oud-leden, met afgevaardigden van Senaat en oud-leden-bestuur. Zoeken naar nieuwe manieren om meer uit verbinding te halen. Ook dat is vrijheid.

Vrij spreken met humor, dat was kenmerkend voor Pieter Joost Schaap, prominent oud-lid die onverwachts overleed. Vrijheid van spreken, met flair, dat is Baudet en Barend wel toevertrouwd. De eerste gekozen vrouwelijk rector senatus van Unitas S.R., Mariëtte Oosterwegel, bepleit gelijke kansen, vrijheid voor iedereen. Op Symposium hebben leden vergaande vrijheid om zichzelf te ontplooiën, bijvoorbeeld Forsete Wara, USBC, USTV en Bachchus: verschillende organisaties binnen onze Unitas-familie die het afgelopen jaar hun lustrum vierden: proficiat.

Vrijheid zonder verantwoordelijkheid bestaat niet; neem dus allen uw creatieve vrijheid om Senaat en lungit te adviseren en actief te worden. (PW)

Colofon

De Reünisten Vivos Voco is een uitgave in opdracht van lungit lunctos en Unitas S.R.
Editie 14, zomer 2020.

Voorzijde: foto Hans Clevers

Advertenties: info: vivosvoco@lungitiunctos.nl

Redactie: Milène Biegstraten, Thomas de Bruin, Wendelien Cretier, Barend Last, Wim Merlijn, Pim Walenkamp (hoofdredacteur).

Vormgeving: Pre Press Buro Booi, Wapenveld

Productie: Regalis, Zeist

Inhoud

- 02** Van de Redactie
- 04** Bijdrage Senaat:
Ondertussen op de Vereniging
- 05** Voorwoord voorzitter
- 06** Unitas in tijden van Corona
- 08** Even voorstellen: redactie RVV
- 10** Onthulling Monument
- 12** Column Mariette Oostewegel
- 14** Interview Hans Clevers
- 19** Forsete Wara
- 20** Lullepot pleidooi Barend Last
- 22** In Memoriam Pieter Joost Schaap /
Carriere- en netwerkcommissie
- 23** Veritas en Unitas: bijzondere burenen
- 26** Boksgala terugblik

De Senaat van ons dierbaar Unitas S.R. wil graag de oud-leden informeren. Deze brief schreven ze voor de coronacrisis – wat gaat de tijd toch snel...

Ondertussen op de vereniging

Waarde Reünisten der Unitas S.R.,

Het is een eer en waar genoeg om mij aan u voor te stellen en mijn eerste woorden te richten tot de Reünisten Vivos Voco. Momenteel is Senaat de Wijer al ruim zes maanden ondergedompeld in het veelzijdige bestuursleven. Dit is gelukkig een mooi begin van dit jaar, echter vliegen de dagen en voornamelijk de weken steeds sneller voorbij. Zowel de sfeer als de routine zit er dan ook al goed in. De typerende weekindeling is niet meer weg te denken, omdat zowel de kantoor- als de kroegtijden volledig in ons systeem gesleten zijn. Het voelt dan ook als de dag van gister toen we de nieuwe lichtung – jaartje '19 – na een succesvolle UIT week bij de achterpoort mochten verwelkomen.

Op die desbetreffende dag in eind augustus begon het avontuur genaamd 'de studentenperiode' eindelijk voor deze grote lichtung. Met smacht maar ook licht knikkende knietjes meldden ze zich 's ochtends vroeg bij de achterpoort. Ze maakten snel kennis met Novitiaatscommissie 'Fundament', de commissie die maanden voorbereidingen trof om deze groep klaar te kunnen stomen voor de jaren die nog komen. Hoewel het voor velen een zware periode heeft moeten zijn, stond er aan het einde van het Novitiaat wel degelijk één sterke groep in de Hijweege. Ze vormen tot de dag van vandaag een enorm sterk Fundament binnen Unitas S.R. Deze groep bestaat uit ambitieuze studenten die zo veel mogelijk uit hun studententijd willen halen en daardoor een grote aanwinst zijn voor onze vereniging. Gedurende de eerste verenigingsweken was de moeite die door de Novitiaatscommissie in de lichtung is gestoken, duidelijk kenbaar. Onze waardevolle mores en tradities bleken goed ingeprent te zijn, want een goede naleving hiervan was zichtbaar.

Het is vervolgens de taak van de Eerstejaarscommissie 'PECman' geweest om de 160 nuldejaars zich thuis te laten voelen op Unitas S.R. De integratieperiode begon met twee groepen; het A en het Na-novitiaat. Dankzij de tijd, moeite en het enthousiasme van de EC is dit vandaag de dag een zeer hechte groep eerstejaars geworden. Een week geleden vond de Inauguratie plaats, en dit was wederom een bijzondere plechtigheid. Senaat de Wijer is trots op haar jaar en kijkt met veel opgetogenheid uit naar de komende maanden.

In november vond de geslaagde Dies plaats. Twee weken mochten niet alleen de leden, maar ook de Senaat met volle teugen genieten van het pand en alle activiteiten die de Diescommissie 'Cirquelair' georganiseerd heeft, waarvoor hulde. Ik zit momenteel na een koude en gure dag begin maart op een zondagavond achter mijn laptop. Ik wens u veel leesplezier en hoop u binnenkort te verwelkomen tijdens de Reünistenborrel.

Met Juichende en Jubelende groet,

Maud ten Pas
ab Actis Senatus

Voorwoord

Voorzitter Lungit Iunctos

Waarde lungit leden en oud-leden van USR,

Recent is er vanuit USR een enquête gestuurd om te zien wat oud-leden van USR en lungit vinden en op welke wijze zij zich verbonden voelen met USR en lungit. Uit de respons is gebleken dat er 'Gap' worden ervaren tussen hoe USR en lungit verbinding zoeken en behouden met hun oud-leden dan wel leden. De enquêteresultaten zijn ook in de recente ALV besproken. Feit is dat er verandering gewenst is, het is een uitgesproken wens van zowel de Senaat als lungit bestuur om meer samenhang te

realiseren door verbinding van activiteiten vanuit USR en lungit. Echter kunnen we dit niet alleen, we hebben iedereen nodig. Recente activiteiten zoals de Nestorenlunch, het Kroegcentennium met daarin de lezing door Hans Clevers, evenals de "College Tour" in de Hijweege georganiseerd door de CarrièreCie waarbij Frank Olde Achterhuis en ondergetekende een bijdrage hebben mogen leveren. Hieruit blijkt dat samenwerking 1+1=3 kan opleveren. Initiatieven waarin USR en lungit leden elkaar vinden leiden tot meer verbinding en kracht. Kracht voor lungit leden om hun kennis en ervaring in te zetten voor USR leden en USR in het algemeen. Dus doe mee en kom als u wordt geïnformeerd over een activiteit, of draag op een andere manier bij aan het verkleinen van de 'afstand' die gevoeld wordt door USR leden naar lungit leden en Vice versa.

Sandra Hendricks

Unitas in tijden van Corona

Tot begin dit jaar kende ik de term Corona alleen als de naam van een fris Mexicaans bier en een bepaald type sigaar. Met de opkomst van het virus dat overal elders als Covid-19 wordt aangeduid maar bij ons in Nederland als coronavirus, is dit radicaal veranderd.

De intelligente lockdown die half maart van start ging trof alle studenten en Universiteiten en natuurlijk ging ook Sociëteit Symposion op slot. De Senaat is toen meteen allerlei achterstallig onderhoud gaan uitvoeren en voorbereidingen gaan treffen voor de heropening en het Novitiaat aan het begin van het nieuwe studiejaar.

Op 8 juni is Symposion weer open gegaan, maar met

restricties. Er mogen maximaal 30 bezoekers in het pand in groepen van maximaal 10 en men moet vooraf via de website reserveren in het evenementen systeem. Alleen de Hijweege en de Faculteitenzaal zijn open. Beide zijn opgeknapt en schoongemaakt en datzelfde geldt voor de vloeren, wanden en zelfs de toiletten. Met pijlen op de grond is een looprichting aangegeven. Zie bijgaande foto's!

De Sociëteit ziet er schoner, netter en beter in de verf uit dan ik mij kan herinneren van ooit tevoren. In de Fac zaal mag niet meer worden gerookt. En aan de bar hangen is er niet bij, iedereen moeten zitten aan tafels. De eetzaal kan worden verhuurd aan grotere groepen, mits men 1.5 meter afstand bewaart. Dit alles op afspraak.

De introductiedagen (UIT) zijn gepland op 10 augustus en geheel online, maar de verenigingen zijn wel open gegaan voor rondleidingen en USR probeert vergunning te krijgen voor een aantal evenementen. Op het moment van mijn bezoek half juli werd nog gewacht op uitsluitel. Er is op de website ook een virtuele tour door het pand te zien.

Het Novitiaat zal zoveel mogelijk buiten plaats vinden en de locatie is groot genoeg voor een flinke groep. Het plan lag al klaar en iedere noviet krijgt zijn/haar eigen tentje. De nieuwe Senaat is al gevormd en zal in september het bestuur over de vereniging overnemen, maar is nauw betrokken geweest bij alle plannen.

Tijdens de lockdown zijn er online ALV's gehouden, daarna één fysieke op anderhalve meter afstand en zonder zingen (maar met neuriën van de bekende liederen!). De NC is tijdens deze ALV geïnstalleerd. In augustus is een volgende ALV gepland.

Het grootste punt van zorg is het aantrekken van nieuwe leden en de vereniging heeft iedereen opgeroepen hierover mee te denken. Daaraan is door de huidige leden massaal gehoor gegeven en er zijn allerlei plannen gemaakt om de vereniging te promoten. Als gevolg daarvan waren er in juli al

Het grootste punt van zorg is het aantrekken van nieuwe leden en de vereniging heeft iedereen opgeroepen hierover mee te denken.

inschrijvingen voor het Novitiaat. Voor het voortbestaan van de vereniging is dit uiteraard van groot belang, want een heel klein eerste jaar werkt lange tijd door in de ledenpopulatie.

Op de website www.usr.nl kan het laatste nieuws worden gevolgd. We zien met veel interesse uit naar het najaar en het bestuur van lungit lunctos heeft aangeboden de Senaat bij te staan waar dat gewenst is. Hopelijk is de vereniging weer vol in bedrijf op moment dat u dit leest!

Marc Wortmann

Even voorstellen

Uw redactie van RVV werkt achter de schermen hard. Onze nestor Wim Merlijn (geheel rechts op de foto) komt de volgende keer graag kennismaken. (PW)

3 Redactielid Barend Last was verhinderd en staat dus niet de foto.

De vragen

1. Wat is je jaar van aankomst op Unitas S.R.?
2. Wat heb je op Unitas S.R. gedaan?
3. Wat wil jij graag bijdragen aan RVV?
4. Wat wil je later worden?
5. Wat is jouw ultieme moment van geluk?
6. Wat is je favoriete hobby?
7. Wat is je favoriete boek, auteur en waarom....?
8. Als je één ding mocht houden in je leven ..
9. Wat maakt jouw werk zo leuk?
10. Welke (historische) persoon zou je graag willen ontmoeten, waarom?
11. Levensmotto?

1

Milène Biegstraten

1. Ik ben lid geworden in het centeniumjaar, jaartje 2011. Lid van JC Flam.
2. Naast actief geweest als GM'er en in het GM-bestuur, ben ik ook jaren samen met Melissa DJ geweest op alle feestjes. Van KAC-feest, tot RADAR en de UIT, het is pas feest als DJduo M&M is geweest.
3. Ik hoop dat mijn frisse blik kan bijdragen aan andere invalshoeken in artikelen om zo een breder publiek te kunnen vermaken.
4. Eigenaar van een wijnboerderij. (je mag blijven dromen toch?)
5. Het moment dat je thuis op de balkon zit in de zon met een lekker wijntje of een grote kop thee met je vriendje aan het begin van het weekend en dat je even helemaal niets moet.
6. Ik hou van borrelen, koken en lezen. Ook sporten en wandelen doe ik erg graag.
7. The Rosie Project. Het leven van en autist levert soms hilarische, maar ook veel ontroerende momenten op.
8. Als je één ding mocht houden in je leven, dat is
9. Werken in de actie en reclame marketing betekent elke dag weer een nieuw project voor een nieuwe klant. Geen dag is hetzelfde.
10. Armin van Buuren. Van hem wil ik wel een DJ cursus.

2

Wendelien Cretier

1. 2014
2. Het leukste is het maken van het Unitasboek 2018 samen met zeven anderen
3. een nieuwe Roald Dahl
4. In Frankrijk op de camping zitten met een fles cider
5. Daantje de wereldkampioen van Roald Dahl
6. Een naaste van Napoleon, omdat ik dan zou kunnen achterhalen of hij daadwerkelijk in de Dôme des Invalides ligt begraven.

3

Barend Last

1. 2007
2. Joosbar tapper, Skicie Fiscus, ICI Praeses, NC Praeses, Geuzen bestuur (Admiraal en Minstrel). Op Unitas vond ik vriendschap, liefde, ervaring, verdriet, teleurstelling, plezier, verbondenheid, extra kilo's bij de zwembanden, heel veel borrels en een vorming van mijn persoonlijkheid.
3. Mijn eigenzinnige kijk op de wereld delen, altijd gerelateerd aan onze mooie vereniging. Het biedt mij een podium om te oefenen met schrijven. Over 2 tot 3 jaar hoop ik een aantal artikelen bij te hebben gedragen.
4. Hetzelfde als wat ik nu ben, maar dan ouder en wijzer.
5. Het leven ervaren zoals het bedoeld is, in je gevoel zittend, met een soundtrack eronder en je bol in de zon, met de mensen waar je van houdt om je heen, over het leven filosoferen of genieten van een heerlijke maaltijd, proostend op alles en iedereen.
6. Sporten, muziek, schrijven.
7. Matilda van Roald Dahl. Wat die man bij elkaar kan fantaseren is ongelooflijk.
8. Snap deze vraag niet.
9. Vrijheid en autonomie. Ik hou niet zo van vaste kaders.
10. De Dalai Lama, omdat ik mij afvraag hoe het kan dat hij geen jaloezie kent.

4

Thomas de Bruin

1. 2014
2. Veel bier gedronken, een feestje voor scholieren georganiseerd, een hockeyfestijn in elkaar geknutseld en een boek ontworpen.
4. Groot en sterk.
6. Gitaarspelen
7. Philip Larkin, zijn balanceer act op de scheidslijn tussen rijm en diepgewortelde gevoelens raakt me zeer.
8. Als ik één ding mocht houden in je leven, dat is/zijn al mijn ledematen.
10. Leonardo Da Vinci, ik ben benieuwd of zijn brede ontwikkeling ook gebreken had.

5

Pim Walenkamp

1. 1995
2. adviseur en lobbyist achter de schermen tegen garage op Lucas Bolwerk; 12 jaar (hoofd)redacteur, oprichter RVV; wijnproefavonden, bierbrouwerijbezoeken, lezingen, museumbezoeken; 13 jaar lang deed ik onderzoek naar het verleden van Unitas S.R., daarom heeft U.S.R. nu een prachtig, waardevol herdenkingsmonument waarop we 98 slachtoffers van WO II herdenken die lid zijn geweest van Unitas S.R., waarvoor grote hulde.
3. Inspiratie en binding van (oud)leden.
4. Gelukkig
5. Liefde
6. Zwemmen en lezen.
7. "De trein der traagheid" van Johan Daisne; verder kijken dan je neus lang is, - en dat in meerdere dimensies -, maakt de wereld een stuk interessanter.
8. Vriendschap.
9. Mensenwerk; als leraar help ik jonge mensen vooruit, als onderzoeker kijk ik meestal achteruit, als journalist kijk ik naar het nu.
10. Paus Adrianus VI, promotie-onderzoek
11. patere et sustine: heb geduld, houd stand en behoud het goede.

Bomvolle Hijweege onder de indruk bij onthulling oorlogsmonument

Geen andere studentenvereniging had zoveel Joodse slachtoffers te betreuren

Het is 23 november 2018. Een bomvolle Hijweege is getuige van de onthulling van de laatste 60 van in totaal 98 oorlogsslachtoffers op het oorlogsmonument van oud-lid Frank van Hooft door burgemeester Jan van Zanen en Rector Senatus Anna Sträter. Nabestaanden zijn ontroerd, onder de indruk en voelden zich herkend en erkend. Indrukwekkend zijn de verhalen van nabestaanden, het gezongen Joodse Kaddisj-gebed en het noemen van de 37 Joodse slachtoffers.

Op het herdenkingsmonument in Symposion staan 98 namen vermeld. Zij kwamen allemaal om in de Tweede Wereldoorlog en zijn lid geweest van Unitas S.R. Unitas, de oudste gemengde studentenvereniging van Utrecht, was de enige studentenvereniging waar voor 1945 alle studenten welkom waren: ook Joden, moslims en homo's. Unitas gold in 1911 als een doorbraak en dat is het nog steeds.

Shoah

De overgrote meerderheid van Joodse studenten vóór 1945 was lid van Unitas S.R.: 37 van onze (oud)leden

die in 1940-1945 de dood vonden op onnatuurlijke wijze waren Joods. Geen enkele andere vereniging verloor zoveel leden aan de Shoah.

Azië

In toenmalig Nederlands-Indië woonden veel (oud) leden van Unitas S.R. De situaties in Jappenkampen waren vaak onmenselijk. Nederlanders moesten als krijgsgevangene slavenarbeid verrichten in vreselijke omstandigheden. Zo moesten o.a. Dirk Haag, Wim van der Meulen en Coen Zaadnoordijk aan de beruchte Birma-spoorlijn werken, hetgeen ze niet

hebben overleefd. Ook voerde de Japanners vaak standrechtelijke executies uit. Zo werden Wim Arps en Ludwig Dietzel, allebei bezig als burgerarts, ter plekke neergeschoten omdat ze blanke Nederlanders waren. In totaal verloren 35 (oud)leden zo hun leven.

Militairen, verzet, non-combattanten

Vier militairen zijn gesneuveld in actieve dienst. In totaal kwamen 21 (oud)-leden als militair om, bijvoorbeeld militaire artsen die in een Jappenkamp of aan slavenarbeid stierven. Vanwege hun verzetsactiviteiten zijn 24 (oud)leden omgekomen. Na de aanslag op SS-leider Rauter heeft de Duitse bezetter als represaillemaatregel bijna 300 verzetsmensen gefusilleerd, onder wie op 8 maart 1945 117 bij de Woeste Hoeve in Apeldoorn Joop Harmsen en Piet van de Velde. In elke oorlog komen ook veel burgers en non-combattanten om, als gevolg van bombardementen, ongelukken, gedwongen zelfmoord en ziektes vanwege de oorlogsomstandigheden. Op ons herdenkingsmonument krijgen ook acht daarvan een plek. Een aantal slachtoffers valt in een dubbele categorie.

98 personen = 98 verhalen

Met het monument herdenken we 98 mensen die lid zijn geweest van Unitas S.R.: 7 dames en 91 heren, de jongste 20, de oudste 71 jaar oud. Theologie studeerden 7 mannen; 31 studeerden geneeskunde,

19 werden tandarts (vooral Joden), 14 juristen. Vervolgens zijn er 7 wis- en natuurkundigen, 3 chemici, 2 biologen, 3 apothekers te betreuren. Ten slotte missen we 8 letteraars en 6 veterinairen. Een paar leden studeerden vaker af. Wij hopen vurig dat deze persoonlijke verhalen ertoe leiden dat hun offer niet wordt vergeten. Ook hopen wij van harte dat de huidige en toekomstige generaties zich realiseren dat vrijheid, voorspoed, veiligheid, democratie en rechtsstaat niet vanzelfsprekend zijn: daar mag iedereen elke dag opnieuw zich voor inzetten. Ook in de media is het niet onopgemerkt gebleven: AD/Utrechts Nieuwsblad, Trouw (een van de oprichters was oud-lid) en RTV Utrecht besteedden aandacht aan de onthulling. Wij bedanken met name de leden van de twee Toetsingscommissies, de Senaten waarmee wij mochten samenwerken en Frank van Hooft die het monument ontwierp en realiseerde. Ook bedanken we de donateurs voor hun gulle bijdrage aan het monument, waarmee we tot in lengte van jaren generaties Unitas-leden kunnen meegeven dat vrijheid niet vanzelfsprekend is. Het historiepraatje tijdens het novitiaat heeft er een prachtige inspiratiebron bij.

De Herdenkingscommissie

Pim Walenkamp, Bob van Dobbenburg†, Gerard Langeveld, Wim Merlijn, Ward de Moor, Maarten Spil, Rainer Stephany, Eric Wolthuis

REACTIES

“Het monument is prachtig geworden, ook omdat het de mogelijkheid biedt voor zoveel – teveel helaas – namen (...) Nogmaals zeer veel dank voor jullie bemoeienissen in deze.”

“Namens onze familie, nogmaals hartelijke dank voor het achterhalen en uitnodigen van onze familieleden, om de onthulling van uw imposante monument bij te mogen wonen, eerder vandaag op uw sociëteit in Utrecht.” ... “Een warm en dierbaar moment voor mijn moeder en dus ook voor onze familie.”

“Het werd mij duidelijk dat u en de herdenkingscommissie heel wat werk hebben gedaan om deze plaquette en deze herdenking mogelijk te maken (...) Het was eigenlijk het eerste moment waarop ik mijn grootvader, die ik nooit gekend heb, heb kunnen gedenken.”

“Dit heeft mij gestimuleerd om stil te staan bij mijn grootvader, en mijn grootmoeder, en iets van het voor mij nogal onbekende verleden een beetje in te vullen.”

“Ik vind het wel zeer bijzonder dat ik bij de plechtigheid was en meer van hem te weten ben gekomen (...). De eigen geschiedenis gaat zo toch meer leven...”

“Het was mijns inziens een heel integere bijeenkomst. Hoewel ik veel gehoord heb over de afschuwwekkende behandelingen die de Nederlandse inwoners en soldaten op de Indonesische archipel en in Japan hebben moeten meemaken, maakten de persoonlijke verhalen een diepe indruk op mij. (...) De gedachte: ‘Dit mag nooit meer gebeuren’, is kennelijk niet genoeg gehoord. Moge de stralen van de zon in jullie plaquette deze gedachte over de wereld verspreiden elke keer dat iemand zijn of haar blik hierop richt.”

Op het perspex koffertje dat ik bij mijn installatie kreeg staan inmiddels 13 namen van vrouwelijke rectores. Dit senaatsjaar (2019-2020) leidt er weer een vrouw de senaat, Godelieve de Wijer, en daarmee zijn we in 34 jaar tijd opgeklommen van 0% tot 50% vrouwelijke rectores senatus. De laatste 4 vrouwen als zogenaamde 'superrector', omdat de senaat sinds de fusie met het SB in 2014 10 leden telt. Nu we een hele generatie verder zijn en ik inmiddels zelf twee studerende zonen heb, dringt zich de vraag op: hoe hebben andere vrouwen het ervaren om Unitas een jaar te mogen leiden?

Wat is jouw verhaal?

Vrouwelijke rectores

Ervaringen delen

In de week dat Nederland 100 jaar kiesrecht voor vrouwen vierde, hebben Anna en ik een diner georganiseerd voor alle vrouwelijke rectores. Vrijdagavond 10 mei waren we met 5 rectores e.t., Anna Sträter, rector h.t., en Godelieve de Wijer, rector f.t., bij elkaar, vlak bij onze geliefde sociëteit Symposium. De avond stond in het teken van verhalen uitwisselen en daaraan was geen enkel gebrek. Zeer geanimeerd en openhartig deelden we ervaringen over verantwoordelijkheidsgevoel en teambuilding, over samenwerking met het Sociëteits Bestuur en met reünisten, over de jaarlijkse Unitas ontvangst bij dat lelijke gele gebouw aan het Janskerkhof, over kleine en grote issues die we waren tegengekomen en over algemene en persoonlijke triomfen. Er is veel veranderd sinds 1986, maar het plezier en enthousiasme waarmee deze vrouwen bezig waren of zijn voor Unitas is nog steeds hetzelfde en heel goed voelbaar.

Een paar weetjes

Er is heel veel verbeterd op het gebied van vrouwen bevrijding, maar seksisme en mannelijke dominantie bestaan nog steeds. Alle vrouwen, ongeacht leeftijd, kleur of achtergrond, krijgen ermee te maken dat wij primair gezien worden als vrouw in plaats van als individu. Zo kreeg de vrouwelijk bavarius f.t. recent nog een afwijzende reactie naar haar hoofd. Een

kleine analyse leert ons dat de eerste vrouwelijk fiscus senatus, M.M. Koster, waarschijnlijk werd benoemd in 1969, dat Unitas nooit een vrouwelijk praeses SB heeft gekend, dat de Notenkrakers slechts een enkele zangles geven tijdens het novitiaat en dat de eerste mannelijke vice abactis senatus, E.J. Bokweg, verantwoordelijk voor de eerste jaars, werd benoemd in 2000 tijdens onder leiding van Marjon van der Veen. Bij het opstellen van deze tekst kwam Pim Walenkamp met de interessante informatie dat Marie Franken,

de allereerste pro-rector (november 1911 - maart 1913), van januari tot maart 1913 de taken van onze allereerste rector overnam, omdat Everard Janssen onverwachts snel naar Nederlands-Indië kon voor een baan en zijn functie als rector voortijdig neerlegde.

Unitas voor alle studenten

Om ons bewustzijn te vergroten ten aanzien van ongelijkheid is het belangrijk om het er openlijk met elkaar over te hebben. Ik bedoel hier heel expliciet ongelijkheid in de breedste zin des woord, dus ook ongelijkheid ten aanzien van fysieke kenmerken,

seksuele voorkeur, religieuze overtuiging of afkomst. Een journalist schreef in 1911 over de oprichting van Unitas “dronken vreugde bij de geboorte van Unitas S.R., de nieuwe studentenvereniging die alle studenten, geen enkele uitgezonderd, omvatten wil”. Dat is en blijft onze basis en het thema is anno 2019 nog even actueel als in 1911.

Wat is jouw verhaal als het gaat om diversiteit en gelijkheid?

Mariëtte Oosterwegel

Een gewoon mens morst bij het ontbijt wel eens wat koffie op het tafelkleed. Ik daarentegen knoei altijd op mijn hemd. Als de vlek droogt, kleeft het, door de hard wordende suiker, aan mijn borst. Dat gevoel brengt me in een scheppingsfase door de neurotische fase waarin ik dan raak, die begeleid gaat met gevoelens die aan mystieke gebeden doen denken. Ieder genie zou koffie op zijn hemd moeten morsen. Tot mijn verbazing heb ik gemerkt dat ik het enige genie ben dat zich van dit doeltreffende middel bedient.

Salvador Dali in ‘Het dagboek van een genie’ (1962)

Promoveren kan je leren

Een interview met oud-lid Prof. Dr. Hans Clevers over zijn succes en de toekomst van de medische wereld

Door: Wendelien Cretier en Thomas de Bruin

Het zit in de familie

Hans werd in Noord-Brabant geboren in een Philips-gezin. De andere drie zoons van het gezin besloten de geneeskunde in te gaan. Hans had echter op 4-jarige leeftijd de grotere wil om onderzoeker te worden in plaats van arts. De studiekeuze was vrij makkelijk; het zou biologie worden. Helaas viel die studie ietwat tegen. Onderzoek naar DNA was net doorgebroken in de wereld, maar nog niet in Utrecht. Voor wat extra uitdaging ging Hans geneeskunde erbij studeren. Althans, studeren is een groot woord... Hans Clevers was alleen een bekende voor alle medestudenten met een achternaam met een C, want hij vertoonde zich alleen in de tentamenzaal. Colleges en practica werden overgeslagen vanwege overlap met de studie biologie. Tijdens het behalen van het doctoraal van biologie werd het pas echt leuk, vanwege al het laboratoriumwerk.

Biljartballen door het toilet

Hans vertelt over zijn korte carrière bij Unitas. Hij werd lid in 1975 en in dat jaar kwam hij terecht in het bestuur van biljartvereniging 't Zwijntje, 't Zeugje'. Deze bestuursrol was echter van korte duur door een inval van de vrienden van het USC. Zij braken alle keus doormidden en spoelde de biljartballen door de wc. Aangezien de biljartvereniging geen budget had, was dit het tijdelijke einde van het biljarten op Symposion. Een ander resultaat van zijn Unitas-lidmaatschap is de carnavalshit 'Pa de pindakaas is op', die hij samen met een studievriend schreef. Na een jaar lidmaatschap was de lol van de vereniging er vanaf. Heel wat jaren later kwam Unitas toch weer terug in Hans' leven: zijn eerste

promovenda was tevens de eerste vrouwelijk rector van Unitas geweest!

Geholpen door lymfocyten

Na de studie begon Hans met onderzoek doen. In een jaar tijd schreef hij vier papers die hem leidden naar zijn promotie. Hij deed onderzoek aan B-lymfocyten en T-lymfocyten, en de conclusie was dat er niet zoveel verschil was als altijd werd gedacht. Zo konden er twee papers per lymfocyt worden geschreven die nauwelijks van elkaar verschilden. Binnen anderhalf jaar na de start van het onderzoek werd Hans Clevers doctor Clevers. Het toekomstplan lag toen eigenlijk al vast: hij zou onderzoeker worden.

CV

Naam: Johannes Carolus (Hans) Clevers

Geboortedatum: 27 maart 1957

Burgelijke staat: getrouwd

1985: Promotie

1985-1989: Postdoc aan Harvard Medical School

1991-2002: hoogleraar in de immunologie aan de UU

2002: hoogleraar in moleculaire genetica aan de UU

2002-2012: Directeur Hubrecht Instituut

2012-2015: President KNAW

2013: Breakthrough Prize in Life Sciences

2015-2019: wetenschappelijk directeur onderzoek Prinses Máxima Centrum

“Het
Nederlands
zorgsysteem
werkt nog op
een andere
manier dan
nodig zou
zijn.”

Echter, dit moest wel goed geleerd worden. Dus vertrok hij naar Harvard, want zoals Harvard zelf zou zeggen: “Alleen op Harvard kan je goed onderzoek doen”. Op Harvard heerste veel competitiviteit en weinig collegialiteit. Een beurs voor een onderzoeker betekende alleen maar dat andere onderzoekers die beurs dus niet kregen. De conclusie van Clevers na vier jaar Boston luidde: “Ik wil dit werk wel doen, maar niet op de manier dat Harvard dat doet”. Het doel werd om terug naar Nederland te gaan, want “in Nederland deel je succes, maar ook tegenslag.”

De weg naar de top

De opgedane kennis in Amerika uitte zich in het opzetten van een eigen onderzoeksgroep in Nederland. Het was een onderzoeksgroep op de afdeling immunologie, waar Clevers snel daarna afdelingshoofd van werd. Naar eigen zeggen werd hij te jong hoogleraar, in 1991. Na 10 jaar nam hij ontslag: iets waar de rest van de onderzoeksgroep

niet zo blij mee was, aangezien de hele groep mee zou moeten verhuizen. Hans kreeg een telefoontje van Ronald Plasterk, die hem vroeg samen de leiding te nemen over het Hubrecht Instituut. De verhuizing was zo gebeurd; het Hubrecht Instituut bevindt zich op een steenworp afstand van het UMCU. De verplaatsing naar het Hubrecht Instituut was een grote verandering van werkeethos. Plasterk en Clevers vonden het erg belangrijk dat iedere onderzoeks-groepsleider zelfstandig kan werken: het Hubrecht kent geen hiërarchie. In 2007 kwam de langverwachte mededeling van Ronald Plasterk: hij was gepeild om zitting te nemen als minister in het nieuwe kabinet. De dag erop was hij weg: “Ik heb nog toestemming gegeven dat hij zijn eigen computer mocht meenemen.”

Het behalen van de top

In 2012 werd Hans Clevers gevraagd als president van de Koninklijk Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) door toenmalig president Robbert Dijkgraaf. Dit

“Ik wil dit werk wel doen, maar niet op de manier dat Harvard dat doet.”

betekende dat hij moest stoppen met zijn directeursrol in het Hubrecht Instituut, vanwege mogelijkheid tot belangenverstrengeling, maar hij bleef er wel actief als onderzoeksleider. Het werk bij het KNAW betrof veel samenwerking met de verschillende ministeries, de universiteiten, de media. In 2015 stopte Clevers volgens traditie als president, en gaf het stokje over aan de eerste vrouwelijk president in 200 jaar: Jose van Dijk. Na het bestuur van de KNAW Clevers bleef aan de slag bij het Hubrecht Instituut, en hij ging dit combineren met de functie van wetenschappelijk directeur bij het Prinses Máxima Centrum. In juni 2019 is hij gestopt om zich volledig te richten op onderzoek doen, omdat twee volledige banen -bestuur en onderzoek- langzaam wel erg veel werd.

‘Per ongeluk’ een grote ontdekking

Het onderzoek van Clevers richt zich op stamcellen. Een kleine biologies: ons lichaam ontstaat uit embryonale stamcellen en wordt daarna een leven lang in stand gehouden door adulte stamcellen.

Embryonale stamcellen zijn de stamcellen uit de embryo die zich tot elke soort cel kunnen ontwikkelen, zoals hersenweefsel of de binnenkant van de darm. De adulte stamcel heeft deze mogelijkheid niet, maar heeft wel de mogelijkheid om constant bij gemaakt te worden en te blijven bestaan na bijvoorbeeld bestraling. Het bekendste voorbeeld van een adulte stamcel is de beenmergstamcel. Vijftien jaar geleden werd door Clevers de darmstamcel ontdekt. De binnenkant van een darm vervangt zichzelf 100 keer per jaar. Clevers probeerde in zijn onderzoek de darmstamcel buiten het lichaam te brengen en toen ontdekte hij per ongeluk iets heel ander: de darmstamcel in het petrischaaltje groeide uit tot een complete mini-darm. Een kleine versie van de echte darm met exact dezelfde onderdelen en functies.

De toekomst van de oncologie

Deze ontdekking betekende heel veel voor de geneeskunde. Ten eerste kan er weefsel van patiënten worden afgenomen om hier onderzoeken mee te doen. Ten tweede kunnen medicijnen eerst op een dergelijk mini-orgaan getest worden voordat een patiënt het toegediend krijgt. Een voorbeeld van dit voordeel is te vinden bij chemotherapie. Bij 40% van de kankerpatiënten die chemo toegediend krijgt, verdwijnt of verkleint de kankertumor.

“De darmstamcel in het petrischaaltje groeide uit tot een complete mini-darm.”

Echter, 100% van de kankerpatiënten die chemo toegediend krijgt, krijgt de bijwerkingen. Het testen van bijvoorbeeld chemotherapie op een mini-orgaan buiten het lichaam zou betekenen dat een patiënt van tevoren al kan weten of de medicatie effect gaat hebben of niet.

Valse hoop?

Dit klinkt als een enorme doorbraak. Helaas betekent het bewijzen van een theorie niet meteen dat de hele wetenschap op zijn kop staat. Het Nederlands zorgsysteem werkt nog op een andere manier dan nodig zou zijn. Op dit moment moet een arts zich eerst aan een vast aantal protocollen houden voor hij mag overgaan op een eigen onderzoek. Het Nederlands zorgsysteem moet er eerst van overtuigd raken dat deze manier van onderzoeken meer kan bewijzen dan een patholoog dat kan. Een tweede hindernis op de weg is dat de 100.000 nieuwe kankerpatiënten elk jaar een te hoog getal is voor de kleinschaligheid van dit onderzoek. Er moet nog veel apparatuur ontwikkeld worden om het resultaat te krijgen waar de wereld op hoopt.

De toekomst

Het onderzoek van Clevers heeft wel effecten gehad op andere gebieden. Zo krijgen er momenteel veel taaislijmziektepatiënten de medicatie die is uitgekozen op hun eigen ziekteprofiel. Ook is er een onderzoek bezig naar het kweken van gifkliertjes van slangen zodat de juiste medicatie bij het juiste gif ontwikkeld kan worden. Als de technologie zich blijft ontwikkelen, zullen ook kankerpatiënten na verloop van tijd directe baat hebben bij de uitkomsten van dit onderzoek.

Bijzondere band Unitas S.R. en Sociëteit de Vereeniging

De Duitse bezetters vorderde juli 1941 Symposion. Studentenvereniging Unitas S.R. ging ondergronds en mocht in de Tweede Wereldoorlog regelmatig gezellige ledenavonden en inspirerende lezingen houden op Sociëteit de Vereeniging aan de Mariaplaats. Zo hebben er twee U.S.R.-novitiaten plaats gevonden. De nazi's hadden dat strikt verboden; zware sancties en straffen dreigden. Sociëteit de Vereeniging heeft daarmee grote risico's gelopen. Sociëteit de Vereeniging verdient onze grote waardering en dank hiervoor, waarvoor hulde. - *(Pim Walenkamp, onderzoeker)*

Mening der faculteiten over een tafel

Theoloog	Het vlak waarin het Licht van boven en het Licht der dagen elkander treffen door bemiddeling van het Boek.
Jurist	De oudste schriftelijke vastlegging van de tekst der Wet.
Philosoof	Een rechthoek, rustend op vier gelijke lijnen, in de hoekpunten opgericht loodgericht op het vlak dier rechthoek.
Medicus	Plaats voor verdere behandeling van moeilijke partus.
Literator	Plaats waar je je boeken kwijt raakt als de hospita de kamer doet.
Veterinair	Plaats waar je je poten kwijt kunt.
Tandheelkundige	Plaats waar je de tangen op klaar legt.
Pabo	Plaats waar ik kindertekeningen analyseer.
HEAO'er	Plaats waar valt te onderhandelen en verdienen.
Logopedist	Plaats waar je niet met meel in de mond spreekt.

Het bestuur van Forsete Wara 2019/2020. Het oudste dispuut van Unitas S.R., vierde 31 oktober 2019, het 140-jarig bestaan: het 27e lustrum.

Bloempjes

Op de ledenvergadering:
"Het betekent niets, maar je moet toch wát zeggen",
citaat van prof.dr. Jo Severijn
(1883-1966), oud-lid U.S.R.,
theoloog, rector magnificus.
Idem: "Ze zeggen allemaal wel
iets dat waar is ... dat kun je
je dan aantrekken..."

Hoedt u voor misplaatste
zuinigheid, want gelooft
u de Chinees, wanneer hij
zegt: "Er is geen zuinigheid
in vroeg naar bed gaan om
kaarsen te besparen, als het
resultaat een tweeling is."

We leven in een
Alzheimer-maatschappij.
Gerard Reve zei het al:
"Niemand weet toch
meer wie Tweede van
der Helst was?"

Het leven is verrukkuluk.
"Zij zingen, nijgen naar
elkaar en kussen, geenszins
om liefde, maar om
de sublieme momenten en
het sentiment daar tussen."
(Met dank aan Nijhoff en
Campert, waarvoor hulde)

Een pleidooi voor de lullepot

Verkiezingsavond provinciale staten. Een elitaire gladjanus die zichzelf bestempelt als “romanticus” houdt zijn overwinningrede. Aanvankelijk voel ik voornamelijk antipathie. Weer een populist erbij, alleen dan van het soort omhooggevallen narcist. Maar dan gebeurt er iets bijzonders. De afkeer maakt plaats voor bewondering. Ik luister naar misschien wel de beste lullepot van de afgelopen tachtig jaar (ja, ik refereer aan Chaplins speech uit *The Great Dictator*, 1939). Begrijp me niet verkeerd, ik ben het geenszins met Baudets denkbeelden eens. Maar wat mij intrigeerde, was het feit dat hij zoveel mensen bereikte met zijn absurde verhaal. Ik realiseerde me dat ik de lullepot mis. Daarom verdiepte ik mij in dit onderwerp. Een pleidooi voor de lullepot.

Fantasierijke stortvloed

‘De uil van Minerva spreidt zijn vleugels bij het vallen van de avond.’ In zijn openingszin koketteert Thierry Baudet direct met zijn goede scholing en kiest er bewust voor niet te spreken in de taal van de gewone Nederlander. De toon is gezet. Wat daarna volgt, is een fantasierijke stortvloed aan overdrijvingen (de grootste en mooiste beschaving die de wereld ooit heeft gekend, grandioze ketterij), lastige termen (oikofobie, de boreale wereld, geseculariseerde zondvloedgeloof) en aparte voorbeelden (het vloeren van mammoeten, de doodscultus die Paaseiland teisterde). Inhoudelijk snijdt het mijns inziens weinig hout, maar het publiek smulde gulzig aan moeders tiet. Ze konden er geen genoeg van krijgen. En dat is interessant, want het levert ondersteuning voor de kracht van de lullepot. Je kan mij namelijk niet wijsmaken dat het gros van de FvD-stemmers, volgens het IPSOS toch ruim 70% laag- en middel opleidingsniveau, enig idee had waar Baudet het nou eigenlijk echt over had.

Het belang van de lullepot

De lullepot. De kunst van het kletsen. Oreren in het openbaar. Het begrip duikt al tientallen jaren op in literatuur en zou een oorsprong kennen in Vlaamse dialecten. In mijn optiek betreft de lullepot het vermogen ten overstaan van een groep een (geïmproviseerde) monoloog te houden. Waarover, hoe laat en in welke gradatie van dronkenschap maakt geen donder uit. Zolang er maar flink wordt overdreven op een (eigentijds) eloquent en erudiete wijze. Al tijdens het Novitiaat oefende we hiermee. Met slechts drie totaal willekeurige woorden werden we uitgedaagd een zo gemakkelijk mogelijk verhaal bij elkaar te fantaseren. En dan natuurlijk smeugig raisonnement op een tafel met een pot in de hand. Het beste verhaal telde. Was je er goed in? Dan viel je positief op, hetgeen deuren opende. Sloeg je dicht? Dan kreeg je grijze muizenoren en kon je (soms) wel fluiten naar een glanzrijke (Unitas)-carrière. Ik vraag me af hoeveel leden op basis van hun eloquentie zijn gesneuveld.

Taalverandering

Er is echter iets aan de hand. Kennelijk heb ik een lullepot van Thierry Baudet nodig om weer bewust te worden van de kracht van een goed verhaal. Is er iets veranderd? Of hoort een lullepot alleen thuis binnen de muren van een sociëteit en verlang ik als oude lul terug naar die goede ouwe tijd? ‘Taalgebruik gaat achteruit’, is een veelgehoorde klacht. Je hoort het regelmatig in de media. Zinnen als ‘De woordenschat van onze jeugd is steeds lager’ en ‘Studenten kunnen geen normale zin meer op papier krijgen’ passeren de revue. Is hier nu sprake van taalverandering? Tja,

taal verandert voortdurend. We schrijven en spreken nu anders dan vijftig jaar geleden. Woordkeus en woordenschat is inderdaad veranderd. Hij loech, hij biek en hij wies klinkt nu misschien raar in de oren, maar vroeger waren het gewoon verledentijdsvormen van lachen, bakken en wassen. En natuurlijk de verhipping en vermenging met de Engelse taal, waarbij constant nieuwe woorden ontstaan. Zo heeft het YOLO-isme op sicke speed de plek van oldskool eloquentie ingenomen en een beetje selfrespecting student kleedt zich tegenwoordig tantoelauw en hosselt in het weekend een rijke tata's of slicke conjo's, je weet zelf G (G betekent hier gangster, spreek uit als "djie"). Als je deze laatste zin begrijpt, ben je prachtig meegegroeid met de zogenoemde "taalverandering".

Taalverloedering

Maar is het wel taalverandering? Of is het eerder taalverloedering? Een zogenoemde verslonzing van onze taal? De Van Dale noemt dit het 'door onzorgvuldige behandeling er slordig uit doen zien'. Verloedering gaat uit van een ontwikkeling en niet van een statische situatie. Het impliceert dus een verloop van tijd. Veel mensen roepen dat taal verloedert, maar echt onderzoek dat twee punten in de tijd heeft genomen en heeft laten zien dat er meetbaar meer sprake is van slordigheid, is er niet. Er is dus sprake van een gevoel. Een gevoel dat ikzelf ook ervaar. Hoe kunnen we dat gevoel dan verklaren? Daarvoor wil ik twee oorzaken bespreken. Ten eerste is er een set van cognitieve biases, waaronder de frequency illusion, ook wel bekend als het zwangere vrouwen syndroom. Als je zwanger bent, zie je opeens overal zwangere vrouwen. Dit werkt bij taal net zo. Daarnaast is er de recency illusion: als je pas iets sinds kort waarneemt, denk je dat iets pas sinds kort voorkomt. En dan is er nog een negative bias: je bent geneigd meer op dingen te letten die fout zijn.

De tweede oorzaak kan het Golden Age Syndrom zijn, beter bekend onder de stelling "vroeger was alles beter". Als er sprake is van verloedering, moet er dus een periode zijn geweest waarin het beter was. De vraag is alleen, wanneer dan? Immers, vroeger dacht men ook al dat er sprake was van verloedering. Zo haalde Muriel Norde in haar oratie een citaat aan van Cicero, uit 46 voor Christus, waaruit blijkt dat men toen al vond dat met het verstrijken van tijd een zekere taalverloedering optrad bij leerlingen. Wij mensen zijn dus geneigd het verleden te romantiseren vanuit een algemene menselijke nostalgie of onkunde om te gaan met het heden.

Bij de vereniging gebeurt het

Terug naar de lullepot en onze vereniging. Als de taalverloedering slechts een onbewezen gevoel is, zou onze vereniging er niet per se onder (hoeven) lijden. Maar als ik kijk naar de zomer van 2018, houd ik mijn hart vast. Op de dinsdag van de UIT-dagen werd een Unitaslid geschorst vanwege een mail vol racistische en seksistische opmerkingen, slecht geformuleerde zinnen, contaminaties en drogredeneringen. Het haalde zelfs de Volkskrant. Of als ik het met mijn neefje erover heb, die dit jaar lid is geworden, hoor ik dat er nog nauwelijks leden de tafel op klimmen om de kunst van het kletsen te beoefenen. Zelfs binnen mijn eigen dispuut zie en hoor ik dat het minder vaak gebeurt. Dat baart enigszins zorgen. Immers, de studentenvereniging is bij uitstek de plek om te oefenen hoe een rede wordt gebracht. Om te leren spreken met spektakel, glans en gezag. Om te leren hoe je later moet spreken op een feestje, bruiloft of op werk. Om een uitbundige lach te laten krullen om de mondhoeken van toehoorders die bereid zijn mee te gaan in de begeesterende kracht van een humorvol woord. Want dat is wat Baudet bij mij bewerkstelligde. Al kreeg hij mij niet zover om op hem te stemmen, het lukte hem wel de grootste partij in de Eerste Kamer te worden. Dat is dus de kracht van goed kunnen lullepotten. Ik hoop daarom dat de vereniging nog altijd de plek is en blijft waar de lullepot tot uiting komt. Waar de partijleiders van de toekomst leren spreken. En waar jongens en meisjes, mannen en vrouwen worden. Nu zat onze Thierry zelf niet bij een vereniging, want dan had hij zichzelf waarschijnlijk niet zo serieus genomen, evenwel is het daar waar het gebeurt. Of ben ik misschien toch maar gewoon een ouwe lul die verlangt naar vroeger?

Barend Last (j.v.a. 2007, j.c. Panzerfaust)

Carriërecommissie en Netwerkcommissie

Beste leden van lungit lunctos en oudleden van USR,

Even voorstellen, sinds afgelopen najaar is de vereniging een commissie rijker: de Netwerkcommissie. Dit is een coproductie van lungit lunctos en de Carriërecommissie van USR.

Het belang dat studenten hechten aan bevordering van hun kansen op het snel vinden van werk na hun opleiding neemt al geruime tijd toe. Met het verdwijnen van studiefinanciering en het oplopen van studieschulden bij recent afgestudeerden is dat ook wel logisch. Dat de instrumentalisering van een studie tot kunstje om geld te verdienen toeneemt zullen sommigen betreuren, en ik geef ze zelf niet helemaal ongelijk, het is een werkelijkheid waar ook USR in bestaat. De vereniging krijgt steeds meer de vraag wat de club voor aanstaande leden kan doen om hen vooruit te helpen.

Om het carrièreperspectief van USR-leden te bevorderen heeft de senaat de carriërecommissie ingesteld die activiteiten organiseert die leden kunnen helpen bij het vinden van een interessante eerste baan of een stage.

Nu heeft USR uiteraard ook een rijk geschakeerd netwerk van oud-leden. Dat netwerk kan meer geactiveerd worden om niet alleen meer gezelligheid maar ook meer zakelijke kansen, voor leden en voor oud-leden te genereren. Om dat te bevorderen bestaat nu de Netwerkcommissie, waarin de Carriërecommissie en lungit lunctos samenwerken. Een eerste resultaat was de recente College Tour waarbij het netwerk van oudleden geschikt was sprekers te vinden.

Voornemen is na de eerste proef meer te gaan doen in het komende verenigingsjaar. Wanneer u dit leest is dat net begonnen, dus laat ons weten wat voor activiteiten u graag zou zien om het netwerk te versterken ter verrijking van zowel leden als oudleden. Met die inbreng kunnen we nog betere activiteiten realiseren.

IN MEMORIAM

Pieter Joost Schaap (1958-2019)

Op 4 november 2019 overleed Pieter Joost Schaap na een lang ziekbed aan de gevolgen van een bijzonder ongelukkige en noodlottige val in het buitenland. Hij was de in 1958 geboren zoon van de toenmalige Arnhemse gemeentearchivaris en bezocht in deze stad het gymnasium. In 1976 ging hij rechten studeren in Utrecht en werd lid van Unitas S.R. Hij was Bavarius in het Sociëteitsbestuur Van Embden (1977-1978). Aansluitend maakte hij deel uit van de Kroeglustrumcommissie 1979 dat een spetterend lustrum organiseerde onder de naam "Pompstation". Vanaf 1980 was hij lid van het Kroegcollege van tappers en KK's. Pieter Joost was een bijzonder welbespraakt mens. Hij kon Algemene Ledenvergaderingen soms lang ophouden maar zijn pleidooien waren nooit saai om naar te luisteren en altijd gelardeerd met een flinke dosis humor.

Als lid van Bachchus was P.J. prominent aanwezig bij de noviciaten, waarbij hij de nieuwkomers bij Unitas trakteerde op zanglessen. Hij heeft zelf de nodige liederen geschreven, waaronder het jaarlied 1976. Onmiskenbaar is zijn invloed als redactielid geweest op de samenstelling van het U.S.R.-boek 1981 onder de titel "De Brede en de Smalle Weg".

Na het afronden van zijn rechtenstudie trad hij in 1985 in dienst van de Nederlandse Bond van Gemeenteambtenaren. Vanaf 1989 was Pieter Joost werkzaam als jurist bij Capra advocaten en maakte vanaf 1995 deel uit van deze maatschap. Hij zette de vestiging te Zwolle van deze maatschap op en gaf hieraan leiding. Daarnaast is hij na zijn afstuderen actief geworden in de kerk, o.a. als ouderling. Pieter Joost laat vrouw en kinderen na.

Veritas en Unitas: Bijzondere burenen

In 2018 verscheen ‘Aeterna Veritas, studentenvereniging Veritas tussen Rome en Utrecht, 1889-2014’, als het eerste wetenschappelijke werk over Veritas door Cees Willemsen (CW). Veritas en Unitas hebben intensief met elkaar te maken gehad als studentenverenigingen in Utrecht. We zijn benieuwd.

Volgens CW is Veritas in 1889 opgericht als eerste katholieke studentenvereniging van Nederland. Dat is onjuist, want in 1874 werd RK studentenverenigingen in Leiden en in 1886 in Groningen opgericht. Vanwege hun achtergrond voelden katholieke studenten zich minder thuis in het corps, dus werden eigen leesclubs opgericht. Katholieke studenten hadden een gevoel van onmacht in discussies met andersdenkenden, daarom wilden zij zich vormen: RK kranten, tijdschriften, retraits. Dat is ook precies wat Veritas 1889 tot 1921 primair was: een katholieke leesclub binnen het corps. CW doet echter zijn best om aan te tonen dat Veritas vanaf 1889 een onafhankelijke studentenvereniging was. De eerste zinspreuk van Veritas was: “Qui legit intelligat”: wie leest, begrijpt.

Hechte banden waren er tussen Veritas en het USB/Bond en de USB (1884-1900). Het Utrechtse Studentenbond werd opgericht in maart 1884 door Utrechtse studenten die zich niet thuis voelden in het corps, omdat ze tegen ontgroening waren. ‘Het Bond was de eerste algemene studentenvereniging in Nederland die buiten de corpora ontstond.’ CW betreurt het dat publiciteit over Veritas in de eerste decennia ontbrak. “Oud-praesides van Oldenzeel, van

Lanschoot en van Hövell als gekende Veritijnen zaten in de Senaat van het Corps”. Hieruit blijkt wederom dat begin 20e eeuw de band tussen USC en Veritas hecht was.

Grote verwachtingen 1904-1917

Tijd van offensief apostolische geloofsgetuigenis. Nieuwe generaties Veritijnen, o.a. Willem Pompe, die kritisch op het corps was.” Pompe werd in 1911 USC-lid en bleef dat ook. Inderdaad was hij ook actief in het corporale leesgezelschap Veritas. Hetgeen opnieuw aantoonde dat Veritas voor 1921 nog een onderdeel van het USC was.

Teleurgesteld stelt CW vast dat vanaf 1919 USC niet meer aanwezig is bij Veritas-vieringen. Begrijpelijk, omdat USC Veritas tot dan beschouwde als onderdeel van USC. Waarom kwam Veritas losser van USC? Johan van Maarseveen (1894-1951) werd praeses Veritas. Hij was nooit USC-lid, werd in 1911 actief lid van Unitas S.R., was rector U.S.R. in 1916 én was in 1919-1920 praeses van Veritas. Begrijpelijk dat USC niet komt als een niet-USC-lid aan het roer staat van een losrakend corpsdispuut. In 1913 vindt er een wijziging plaats: eerste praeses Veritas die geen corpslid was: Theo Gribling (1891-1965). PW: hij was in 1911 USR lid geworden. In 1914 verandert er ook wat: de 1e vrouw in het bestuur. Wel: alle dames en heren zaten apart. Volgens mij zijn dit de eerste tekenen dat Veritas los komt van USC.

Sociaal, liberaal, vooral radicaal 1917-1939

Jaren '20: RK studentenverenigingen gedragen zich als kruisridders voor de roomse zaak in plaats van dat men zich richtte op het behartigen van specifieke studentenbelangen. PW: alle Veritas-leden tot 1940 werden automatisch lid van de USC-faculteiten.

Conclusie PW: nog steeds was Veritas niet los te zien van USC. Oprichting eigen blad Vox Veritatis 1932; in 1933: aankoop eigen pand. Dat zijn tekenen dat Veritas op eigen benen leert staan als zelfstandige vereniging. Oprichting 1916 van het eerste Veritas-muziekgezelschap, toename gezelligheid. Frenske Reijnders, lid van Veritas én USB, componeerde het USB-lied 'De gilde viert.'

In 1921 werd Veritas door de Academische Senaat van de Universiteit Utrecht als studentenvereniging erkend. Veritas kreeg geen uitnodiging om bijeenkomsten van de Universiteit bij te wonen. "Hoofdmoot van de Veritas-leden zag weinig tot niets in de uitbouw van Veritas tot studentengezelligheidsvereniging. Veritas is onzichtbaar midden jaren '20."

Veritas-praeses Mercx stelde voor lidmaatschap Veritas en Corps weer geheel te combineren (1930) en ontgroenen in te voeren. "Moderator ter Heerdt was pijnlijk verrast. Na grote teleurstellingen vroeg hij aartsbisschop om een andere benoeming" (1931). Wist u dat Jos ter Heerdt, priester gewijd in 1910, student chemie Utrecht, lid was van Unitas S.R. vanaf 1911, fiscus senatus Unitas SR? In ieder geval twee andere priesters waren ook lid van Unitas S.R.: Edward Russel en Willem van der Pol. Interessante figuren op de grens van Unitas en Veritas.

In 1939 viert Veritas haar lustrum: 'de Veritijnen werden op het stadhuis ontvangen: een primeur voor een studentenvereniging.' Dit is onjuist: het was al lang gebruikelijk dat USC, UVSV en USB ieder jaar hun almanak officieel aanboden aan de burgemeester. "Reünisten Veritas waren voorstander van een gecombineerd lidmaatschap van Veritas en corps, voorjaar 1940.

Heroriëntatie en vernieuwing 1939-1959

Doorbraakgedachte leefde in jaren '30 op Veritas. Vooral: goede verstandhouding Veritas- SSR. Honderd Veritijnen werden gemobiliseerd vanaf 1939. Drie Veritas-leden kwamen om in WO II. Mooi monument is geplaatst bij de ingang van het Eigen Huys, waarvoor hulde. "Corpslid S.G. Lijftogt was lid contactcommissie en zeer actief in het studentenverzet." Dit is onjuist, Siebe Lijftogt was lid van Unitas. Heeft CW onderzoek gedaan naar het studentenverzet? Waarschijnlijk niet. Dan had hij gelezen dat Siebe Lijftogt heeft samengewerkt

vanuit Unitas met Daniel de Moulin, een van de grote verzetshelden onder de Utrechtse studenten en Unitas-lid.

CW bejubelt 'Frits Coers, Veritijn van het eerste uur.' PW: hij was primair USC-lid. Frits Coers, 1870-1937, oprichter van het beroemde USC-zanggenootschap Coers' lied en prominent USC-lid- zie de archieven van het USC, maar ja, die heeft CW niet bestudeerd. Universiteit Utrecht stelde na de Tweede Wereldoorlog een zuiveringscommissie in om studenten te controleren en te straffen. Deze 'telde 1 hoogleraar: Henri Theodore Fischer, honorair senator van Unitas. Fischer genoot vertrouwen studenten.. Veritas was veel coulanter dan Unitas in bestraffing. Veritas was uitgegroeid tot een zelfstandige studentengezelligheidsvereniging. De Academische Senaat van de Universiteit Utrecht erkende 25 juli 1945 officieel als studentenvereniging.' Hierbij stel ik voor om Veritas te feliciteren zomer 2020 met zijn 75-jarig bestaan.

"Veritas in 1945: 'Unitas was nog minder. Dat was niets dan lafheid en ethisch geleuter. Zonder een stevige, de persoonlijkheid vormende groentijd was je geen student. Een lid van Unitas had geen persoonlijkheid.'. Auteur relateert het comité tot steun aan Tsjechische studenten trots aan Veritas; in één adem noemt hij dan ook Zdenek Dittrich, de latere hoogleraar Oost-Europese geschiedenis, vader van D66-prominent Boris Dittrich. Wat CW niet vertelt is dat Dittrich en zijn vrienden lid van Unitas waren. Hoezo eenzijdige berichtgeving?

Einde katholieke studentenvereniging 1959-1970

Veritas is grootste studentenvereniging van Nederland, heel veel obscure. Veritas viel 25 sept. 1966 in bij Unitas. Studentenverenigingen in Utrecht werkten samen in het College van Vertegenwoordiging: ieder eigen taak: corps vertegenwoordigde Utrecht landelijk, UVSV voorlichting, USB sociale en culturele zaken, Veritas 6 commissies: o.a. onderwijs, studium generale. Bij de universiteitsverkiezingen 1964 kregen de studenten 29 zetels, o.a. POP, genoemd door de organisator Jaap Pop, rector USB, 8 zetels, corps 6 zetels, Veritas 7 zetels. Corps en Veritas zijn groter dan Unitas, toch behaalt de Unitas-lijst meer zetels; dat zegt iets over de krachtige, inspirerende leiding van Jaap Pop.

Veritas “veel vrijblijvendheid” werd 1965 een Trefcentrum voor alle studenten. Veritas kocht stadskasteel ‘Oudaen werd in twee jaar tijd van de grote droom een financiële nachtmerrie’. Jaren ’60 en ’70: Veritas en Unitas organiseren activiteiten samen, o.a. voetbalwedstrijden.

Verankerde en veranderde identiteit 1970-1989

Er was geen gezag meer, wat tot excessen leidde. Veritas was een open jongerenvereniging. Hbo’ers mochten lid worden. Meeste jaarclubs vielen snel uit elkaar, geen begeleiding, veel hasjgebruik. Malaise Veritas sloeg toe op bestuursniveau. 1973: slechts 3 Veritijnen waren bereid om bestuurslid te worden. De charme van Veritas was haar kleurloosheid. Den Uyl populairste politicus 1977, daarna Terlouw D66. Veritas is een soort pretpark; daar vind je altijd wel iets van je gading. Veritas als paraplu. Vanaf 1979 werd Veritas strakker georganiseerd, projectgroepen, corpsachtige trekjes. “Veritas-bestuur reageerde lauw, net zoals men slap reageerde als leden van Unitas de boel op stelen kwamen zetten.” Veritas werd wat meer besloten. Hoogtepunt van de week, meeste bezoekers: veridisco op zondag. Dispuut Typhoon viel vaak binnen bij Unitas. Bij Unitas probeerde men rugbyers buiten te houden, twee maal met de mobiele eenheid. Vox Veritatis sprak er schande van dat Unitassers in de winterkou nat werden gespoten door Veritijnen en dit idee van de eigen Veritaspraeses kwam (jan.1982). Dit kwam vooral door de drang zich te onderscheiden van de zozeer gelijkende Unitassers. Veritas viel jaren 80 wel binnen bij Unitas, niet bij het Corps. Met Unitas lag verhouding anders omdat we na de deconfessionalisering niet veel meer van hen verschilden. Typisch Veritijns om hier van te voren niet goed over na te denken. Met verkiezingen organiseerde Veritas nooit debatten. Culturele dingen, zoals lezingen, muziek e.d. deden we eigenlijk nooit”. USR wel. Veritas stelde nog (1985) de deur open voor niet-leden. Ze vonden Unitas brallerig, Veritas ongedwongen, vrijgevochten, met tuinbroeken en Palestijnen sjaals. Advies Vox Veritatis (sinds sept.1931 het Veritas-blad): spiegel je aan de succesvolle tv-zender Veronica; weg met lezingen, ALV’s, fora, films. Veel leden waren hiervoor. In 1988 werd de reünistenvereniging Veritas opgericht.

Corporale groepsvorming 1989-2002 ...

Eerste zorg Veritas: zich blijven onderscheiden van Unitas. Wij konden echter met corps goed over weg en vonden elkaar in gezamenlijke aversie tegen Unitas. Unitas stangen was een gemeenschappelijke hobby van veel studentenverenigingen: de witte voetjesactie.. witte voetstappen geschilderd, aangekomen op LB werd met een grote boog om het pand van Unitas gelopen. “Unitas is aangeleerd, wordt geen naprater.’.

Politiek was geen issue op Veritas, met verkiezingen werd er niets georganiseerd. 14 feb.2017: voor het eerst sinds decennia weer een politiek debat Veritas. “Elke feut Veritas krijgt een nummer. Je wordt nooit bij naam genoemd.” Pim Walenkamp: “Bij USC krijg je een bijnaam, bij Veritas een nummer, bij Unitas behoudt iedereen zijn eigen voor- en achternaam. Dat is veelzeggend voor de identiteitsvrijheid en persoonsvorming.” 2003: Veritas was wel heel veel feest geworden; op cultureel vlak gebeurde er heel weinig. De focus lag volledig op feesten en het songfestival.

Veritas nieuwe stijl 2002-

2000: excessen introductie. Veel aandacht in media. Universiteit verbrak alle banden met Veritas. Sponsors en veel oud-leden zegden op. Universiteit stellen strenge eisen. CW: “de rectoren van Corps en Unitas meenden dat besloten cultuur van de studentenvereniging hiermee om zeep geholpen werd..

Twee jaar lang heeft CW gewerkt aan dit boek, aardige mentaliteitsgeschiedenis. Het Veritas-archief verhuisde voor hem naar Nijmegen. Hij bezocht één dag het Utrechts Archief (2015), slechts weinig andere studenten-archieven heeft hij onderzocht, niets van Unitas en USB. Relaties met andere katholieke studentenverenigingen, het Allerheiligenconvent, hadden meer aandacht verdiend. Hij kreeg er 100.000 euro voor. Daarvoor hadden we objectief onderzoek verwacht. Kortom, interessant verhaal over de katholieke emancipatie, eenzijdig overzicht van studentenleven in Utrecht. Het bevat onjuistheden, die hadden voorkomen kunnen worden als de schrijver een hechte band met de studentenverenigingen in Utrecht had en er ook breed onderzoek naar had gedaan.

Pim Walenkamp

Het 100-jarig bestaan van Symposion luidde een primeur in op Unitas SR

Het boksgala

In Reünisten Vivos 13 werd uitgekeken naar een uniek evenement op Unitas: het boksgala. Waar wij toen naar de toekomst keken in verwachting wat zou komen, zullen we nu terugblikken op wat is geweest. Op 11 februari was het namelijk zo ver, op een industrieterrein in Zuilen...

Door: Wendelien Cretier en Thomas de Bruin

Na lange rijen fietsen te zijn gepasseerd, gaat de deur open en staan we in een grote hal. De aura van een industrieterrein gonst tussen het hoge dak en de vloer van koud beton. De 'smart-chique' uitgedoste leden drommen zich rondom de ring en geven het geheel de nodige flair. Voordat de eerste klap is gevallen voelt dit al aan als een waardig studentenboksgala.

Dan stopt de muziek. De lampen worden gedimd en Frank Sinatra schalt door de speakers. De presentator van de avond stapt vol zelfvertrouwen de ring in en presenteert zichzelf en zijn zangkunst. Deze avond zal serieus genomen worden. De Nederlands Boksbond is namelijk aanwezig waardoor deze wedstrijden semi-officieel worden.

Godelieve de Wijer

Leeftijd: 22 • Lengte: 160 cm • Gewicht: 65 kg • Studie: Conflict Studies
Motto: Feel the Wrath of God • Opkomst lied: Vitas – 7th Element (renzyx Remix)

Okke Klaassen

Leeftijd: 24 • Lengte: 188 cm • Gewicht: 87 kg • Studie: Strategic Management • Motto: Zonde? Zonde is boter op je hoofd smeren en droog brood eten • Opkomstnummer: Mannen met baarden

De avond zal verlopen met acht wedstrijden waarin mannen tegen mannen zullen boksen en vrouwen tegen vrouwen. De bokkers hebben vier maanden drie à vier keer per week getraind en zijn er nu klaar voor. Elke bokser komt de trap af uit de hoek van de zaal met zijn eigen muziek. De sfeer is gemoedelijk, maar eenmaal in de ring gaat het hard tegen hard. Zowel de vrouwen als de mannen gaan er vol voor en zijn uitgeput en afgemat na elke wedstrijd.

Okke Klaassen, speler van de derde wedstrijd en Rector e.t. loopt net de ring uit: “De muziek, het schreeuwen en alles, echt op en top geweldig. Hij was korter dan ik en als je daar een beetje omheen danst, dan heb je hem!” Een paar wedstrijden later is Godelieve de Weijer, Rector f.t. aan de beurt: “Dit is gewoon waar je vier maanden naar toe hebt gewerkt en dan heb je drie keer anderhalve minuut, dus ik moet alles geven wat ik heb.”

Na de laatste wedstrijd joelt het publiek extra lang, een groot applaus klinkt voor alle bokkers, de boksbond en de presentator. Een primeur op Unitas S.R.. Misschien niet een jaarlijks festijn, “maar wel voor herhaling vatbaar,” aldus Godelieve nadat ze uit de ring stapt.

Wist je dat?

Omdat de boksbond aanwezig was er geen winnaar mocht worden uitgeroepen, maar er acht categorieën waren waarin een winnaar is gekozen. Bijvoorbeeld: “Beste Technische Bokser”.

Paul Balke, internationaal expert Wijn vraagt om kennis

Goede wijn behoeft geen krans maar vraagt wel om uitleg. Internationaal wijnextpert Paul Balke, afkomstig uit Utrecht, importeert wijnen in Nederland, schrijft boeken en artikelen. In Italië is door de RAI een TV-programma over hem gemaakt. Door zijn boek Piemonte Wine & Travel Atlas kreeg hij wereldwijd bekendheid. Hij nam deel aan wijnjury's in Portugal, Italië en Kroatië en wordt ook regelmatig gevraagd als gastspreker in binnen- en buitenland, met name in Italië. Voor Unitas verzorgde Paul Balke in het verleden enkele wijnpresentaties. Voor wijnen of presentaties kunt u contact opnemen met Paul Balke via zijn website: www.paulbalke.com.

Eigen wijnen

Paul Balke produceert twee wijnen met een originele, eigen filosofie. Deze worden in Nederland geïmporteerd en zijn te vinden op: www.paulbalke.nl/wijnen.

